

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Klaipėda University
Lithuanian Olympic Academy
Gdansk University of Physical Education and Sport
German Sport University Cologne
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ: НОВІТНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Міжнародна онлайн-конференція студентів, аспірантів і молодих
вчених

м. Миколайв
28-29 жовтня 2022 року

Розвиток фізичної культури та спорту: новітні виклики, проблеми та перспективи: матеріали Міжнародної онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 28 жовтня 2022 року. Миколаїв: НУК імені адмірала Макарова, 2022. 238 с.

У збірнику представлено тези за напрямками роботи конференції: олімпійський рух: спадщина, інновації та перспективи; олімпійський і професійний спорт: актуальні проблеми, перспективи розвитку та взаємодії; фізична активність та фізичне виховання населення різних вікових груп; організаційно-правові, соціально-економічні та культурологічні аспекти розвитку сучасного спорту.

Редакційна колегія:

Адаменко О. О., канд. пед. наук, доцент кафедри ТООПС
Бірюк С. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ТООПС
Деркач В. М., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ФВС
Марцінковський І. Б., канд. мед. наук, доцент кафедри ТООПС
Сокол О. В., доцент кафедри ФВС
Савіна О. Ю., канд. техн. наук, доцент кафедри ФВС
Челушкіна М. В., провідний фахівець кафедри ТООПС

Головний редактор:

Кувалдіна О. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, завідувач кафедри ТООПС

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

У цілому, результати наших досліджень дозволили вирішити важливе державне завдання – підвищити ефективність розвитку спортивного фехтування як олімпійського виду спорту в Україні в сучасних умовах.

Висновки. З'ясовано, що підвищення ефективності управління розвитком спортивного фехтування буде можливим лише при застосуванні всього арсеналу методів нормативно-правового регулювання – від вдосконалення законодавчої бази та практики правозастосування до підвищення рівня правової культури учасників даного процесу.

Список література

1. Бордюгова АЮ. Международное спортивное право как основа для формирования национальной отрасли права «Спортивное право Украины» [дисертація]. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України; 2009. 357 с.
2. Дрюков ОВ. Загальна характеристика і оцінка стану Закону України «Про фізичну культуру і спорт». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури: зб. наукових праць. К. 2018 – Вип. 11 (105) 18. С. 47 – 51.
3. Журба МА. Публічне управління в галузі фізичної культури і спорту [дисертація]. Одеська юрид. академія; 2017. 230 с.
4. Моргунов ОА. Адміністративно-спортивне право як підгалузь адміністративного права України. [автореферат]. Запоріжжя: Запорізький національний університет; 2013. 18с.

РОЗБІР ВИПАДКІВ РАПТОВОЇ СМЕРТІ В СПОРТІ ЗА ДАНИМИ ЛІТЕРАТУРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗМЕНШЕННЯ

Лешан Г. Г., Марцінковський І. Б.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна*

Однією з умов розвитку сучасного цивілізованого суспільства є турбота про збереження, зміцнення і покращення здоров'я людини з метою збільшення активної тривалості життя. Україна проявляє увагу до здоров'я громадян шляхом залучення їх до активних занять фізичною культурою і спортом, що знайшло своє відображення в Законі України «Про фізичну культуру і спорт».

Раптова смерть внаслідок занять спортом, як медична, проблема існує давно. Прагнення спортсменів досягнути найвищих спортивних результатів призвели до почастищення випадків раптової смерті спортсменів за останні десятиліття. Актуальність нашого дослідження зумовлюється, з одного боку відомими фактами випадків поширеності нетравматичної раптової смерті спортсменів, а з іншого – недостатньою вивченістю питання раптової смерті спортсменів із-за її багатofакторності.

Мета дослідження – збір інформації випадків раптової смерті у спортсменів, науковий аналіз літератури з цього питання та розробка рекомендацій для унеможливлення подібних випадків під час занять спортом.

Методи дослідження: бібліографічний, класифікаційний, структурно-функціональний, системного підходу, аналізу та синтезу.

Результати дослідження. В оглядовій статті Hillis W. S. та співавтори приводять дані статистики раптової смерті серед спортсменів – 0,2 випадки на 100 000 атлетів протягом року [2]. Більшість дослідників раптової смерті вважають, що спортсмени відносяться до групи підвищеного ризику розвитку патології серцево-судинної системи і раптової серцевої смерті (Макарова Г. А., 1992; Maron B. J. et al., 1999; Corrado D. et al., 2006).

Зміни у серцево-судинній системі спортсменів набувають статус соціальної проблеми, оскільки частота раптової серцевої смерті у спорті значно перевищує такі у популяції [3; 4]. За даними D. Corrado із співавторами (2006) 90% випадків раптової смерті атлетів викликано кардіальними причинами [1]. Серед патологій серця у спортсменів переважають аритмії, коронарні причини, диспластикозалежні структурні зміни серця. Серед аритмій серця найпоширенішими виявляються брадикардія, екстрасистолія, атріовентрикулярні й синоатріальні блокади, поліфокусний водій ритму. Ряд авторів публікацій зазначають, що чим більший стаж занять спортом, тим вища вірогідність кардіальної патології у спортсменів (Варакіна Г. В., 1981; Jensen Urstad K., 1998; Меєрсон I. C., 1999; Doumbia A. S., 2003). Однією з найпоширеніших структурних змін серця є проліпс мітрального клапана. У виникненні випадків раптової серцевої смерті важливим є зниження показника скоротливої функції міокарда.

Загалом проаналізовано 93 випадки раптової смерті атлетів різних видів спорту. Від інфаркту міокарда померли Педро Беруесо (1973), Паулу Навалью (1987), Сергій Гриньков (1996), Джон Ікорома (2000), Іван Карачіч (2007). Серцевий приступ став причиною смерті Ніколи Мантова (1973), Сергія Сальникова (1984), Девід Лонгхерст (1990), Стефано Гесса (1992), Міхаеля Кляйна (1993), Аміра Ангве (1995), Вахіба Джаббара (1997), Алекса Юптнера (1998), Штефана Врабіору (1999), Джона Ікорома (2000), Максиміліана Патріка Феррейра (2003), Алі Бакар (2003), Шалви Апхазави (2004), Наджана Ботойніча (2005), Антоніо Пуерта (2007), Філа О'Доннелла (2007), Станіслава Ніколова (2008), Уго Кунья (2009), Наокі Мацуда (2011), Стеліоса Маркусіса (2015), Патріка Екенга (2016), Бру Апанга (2017), Шейка Тьоте (2017). Аритмія серця стала причиною смерті Метга Гетсбі (2006), Гі Чінгоми (2008). Раптову зупинку серця під час гри зафіксували у Кетеліна Хилдана (2000), Міхаліса Міхаела (2002), Марка-Вівьєна Фое (кардіоміопатія 2003), Міклоша Фехера (2004), Андреаса Чаройаї (2004), Андрія Павіцького (2004), Іштвана Сабо (2004), Арно Схала (2004), Крістіано Жуніора (2004), Пола Саймса (2005), Аліна Пайку (2005), Расмуса Грена (2005), Часве Нсофва (2007), Міхала Єжека (2009), Дієго

Кантеро (2010), Олег Грічак 2011), Бобсама Епіджіко (2011), Векантеша (2012), Павло Ткаченко (2014). Раптова серцева смерть під час тренувань і змагань забрала життя таких спортсменів як Міклоша Фехера, Марка-Вівена Фое, Антоніо Пуерта, Філа О'Доннелла, Сергія Перхуна і цей перелік можна продовжувати...

Найчастішою серцевою причиною раптової смерті є фібриляція шлуночків. Попри зазначене, розпочата на догоспітальному етапі серцево-легенева реанімація забезпечує близько 80 % випадків виживання постраждалого. Для припинення загрозливих життю аритмій застосовують зовнішні дефібрилятори [5]. У країнах Євросоюзу, Канади та США ними забезпечені усі медичні заклади, екстерні служби (автомобілі швидкої допомоги, парамедики, рятувальники), патрульні поліцейські, школи і дошкільні навчальні заклади, більшість громадських місць (спортивні майданчики, театри, кінотеатри, готелі, парки, аеропорти, вокзали, окремі автобусні зупинки, торгові центри, громадський транспорт і т.п.), великі підприємства тощо. На відміну від України у ряді розвинутих країн існують закони та державні програми встановлення автоматичних зовнішніх дефібриляторів, завдяки чому уже врятовано та дозволить у майбутньому зберегти життя тисячам громадян.

Висновки: Автори наукових публікацій вказують, що основними причинами раптової смерті є серцево-судинні захворювання, серед яких основну роль відіграють вроджені аномалії – електролітні каналопатії, відхилення в будові провідникової системи мерця, сполучної тканини, іннервації серця, а також обміну речовин, у першу чергу ліпідів з розвитком атеросклеротичного ураження судин серця. Частина випадків раптової смерті залишається нез'ясованою.

Дослідників раптової смерті доводять, що спортсмени відносяться до групи підвищеного ризику розвитку раптової смерті, а її частота є вищою, як в середньому в популяції різних країн, у тому числі й економічно розвинених. На підставі проведених досліджень науковцями запропоновано декілька протоколів для профілактики раптової серцево-судинної смерті (американський, європейський та італійський). Водночас у кожній державі на їх основі розробляються національні протоколи.

Згідно уже отриманого досвіду, оснащення публічних місць, у тому числі й спортивні споруди, автоматичними зовнішніми дефібриляторами, дозволило б значно зменшити випадки раптової смерті, у тому числі й серед атлетів.

Список літератури

1. Corrado D., Basso C., Pavei A. [et al.] Trends in sudden cardiovascular death in young competitive athletes after implementation of a preparticipation screening program // JAMA. 2006. Vol. 296. № 13. P.1593 – 601.
2. Hillis W. S., McIntyre P. D., Maclean J., Goodwin J. F., McKenna W. J. ABC of Sports Medicine: Sudden death in sport / W. S. Hillis, P. D. McIntyre, J. Maclean, J. F. Goodwin, W. J. McKenna // Br. Med. J. 1994, vol.309. P. 657–660.

3. Макарова Г. А. Факторы риска в современном спорте // Медицина и спорт. 2004. № 1. С. 26 – 27.

4. Maron B. J. The heart of trained athletes: cardiac remodeling and the risks of sports, including sudden death / B.J. Maron, A. Pelliccia // Circulation. 2006. Vol. 114, № 15. P. 1633 – 1644.

5. Марцінковський І. Б. Причини раптової серцевої смерті атлетів та клінічні випадки порушення ритму і провідності серця у молодих спортсменів // Administrative and socio-economic systems: scientific and practical aspects of sustainable development. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021. P. 273 – 281.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Лунгор Антон, Петренко Г. В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України
Київ, Україна

Вступ. У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації в Україні життя і здоров'я учасників навчально-тренувального, тренувального та освітнього процесів перебуває під постійною загрозою.

Уряд з першого дня агресії прийняв низку актів, що діють у відповідній сфері суспільних відносин, а саме закони України: «Про військово-цивільні адміністрації»; «Про правовий режим воєнного стану»; «Про центральні органи виконавчої влади»; «Про органи місцевого самоврядування в Україні»; про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»; Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» та ін., що визначають механізм забезпечення навчально-тренувального процесу закладів фізичної культури та спорту [4].

Мета роботи: Забезпечення безперервного процесу спортивної підготовки під час воєнного стану.

Методи дослідження: аналіз нормативних документів, літературних джерел та Інтернет ресурсів за проблематикою дослідження.

Результати дослідження та їх обговорення. З метою приведення фонду захисних споруд цивільного захисту закладів освіти у готовність до використання за призначенням, створення комісії з огляду (оцінки) будівель (споруд, приміщень) закладів освіти з метою визначення їх можливості використання як найпростіших укриттів, а також інших, пов'язаних з цим питань, ДСНС розроблено рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти. Зазначені рекомендації підготовлено з урахуванням вимог законодавства та